

jevo, že nelze žádný smluvní článek oddělit od druhého. Že by uvedené nemožné plnění nemohlo být od ostatních kusů smlouvy odděleno, nebylo ve sporu ani namítáno, že smlouvy samé to neplyne a nelze z ní ani vyvoditi, že jednou z podstatných částí smlouvy bylo ujednání o době splatnosti první prémie, na němž by měla záviseti platnost celé smlouvy. Ani podle § 1288 obč. zák. není zákonným předpokladem platnosti pojistné smlouvy ujednání o době splatnosti první prémie. Odvolací soud také žádnými skutečnostmi neodůvodňuje svůj názor, že oddělení ujednání o době splatnosti první prémie od ostatních částí smlouvy nebylo podle úmyslu stran možné. Jde tu sice o samočinné zpětné pojištění, ale ani to nesevčí o neplatnosti celé smlouvy, i když ustanovení § 7, odst. 2, zák. č. 501/1917 ř. z. o zpětném pojištění nenabylo účinnosti. Neboť § 1288 obč. zák. to výslovně nevylučuje a podle § 1291 obč. zák. jest pojistná smlouva neplatná jen v případech tam uvedených, v podstatě obdobných s těmi, jaké uvádí řečený § 7, odst. 2, zák. č. 501/1917 ř. z. V souzené věci však nejde o žádný z dotčených případů. Nelze proto považovati celou pojistnou smlouvu za neplatnou a jest ji vyložiti tak, jakoby onoho neplatného ujednání o době splatnosti první prémie tu vůbec nebylo, takže nastává její splatnost podle zákona; neboť i smluvci, kdyby byli věděli v době uzavření smlouvy o neplatnosti onoho ujednání a nebyli by je odstranili, nemohli by si rozumově jinak dobu splatnosti vykládati. Jest tu proto užití § 904 obč. zák., podle něhož lze plnění požadovati ihned, totiž bez zbytečného odkladu. To znamená, že první prémie byla splatná ihned po uzavření pojistné smlouvy, jak to má na mysli dosud účinné ustanovení § 23, odst. 2, zák. č. 501/1917 ř. z. Prvým soudem bylo zjištěno a napadeno to nebylo, že pojistka byla odeslána žalovanému dne 14. června 1934. Nebylo sice zjištěno, kdy byla žalovanému doručena, to však není na závadu, poněvadž, i kdyby pojistka byla bývala doručena žalovanému rovněž již dne 14. června 1934, nastala by doba splatnosti nejdříve příštího dne, to jest dne 15. června 1934, neboť placením ihned — bez zbytečného odkladu — nelze rozuměti okamžité plnění, nýbrž musí býti popřáno dlužníku aspoň tolik času, aby si mohl plnění připravit a provést, a stačilo by, kdyby byl plnil příštího dne, to jest dne 15. června 1934. Podala-li tedy pojišťovna žalobu o zaplacení první prémie dne 15. září 1934, podala ji včas v tříměsíční lhůtě, ustanovené v čl. 8, odst. 2, všeob. poj. podmínek.

Čís. 16335.

Odpovědnost notáře.

Ve sporu o náhradu škody, vedeném prodátelem proti notáři (notářskému substitutovi) z porušení převzatého závazku, že trhovou smlouvu smluvci již podepsanou nedá zapsati do veřejných knih, dokud kupitel nesloží zbytek trhové ceny, ale pod podmínkou, že nebude hroziti nebezpečí, jest nutno zkoumati, zda se zřetelem na neknihovní dluhy prodátele a na chování jeho neknihovních věřitelů bylo se obávati, že

v knihovním stavu, nebude-li trhov \acute{a} smlouva do knih zaps \acute{a} na, nastanou takov \acute{e} zm \acute{e} ny, že z nich hroz \acute{i} kupiteli v \acute{a} zn \acute{e} nebezpe \acute{c} í.

(Rozh. ze dne 29. z \acute{a} ří 1937, Rv I 1169/36.)

Žalobce a jeho manželka prodali trhovou smlouvou ze dne 8. z \acute{a} ří 1932, sjednanou na not \acute{a} rstv \acute{i} v B., nemovitost v pozemkov \acute{e} knize jim p \acute{r} ipsanou Bert \acute{e} T-ov \acute{e} za 51.000 K \acute{c} . Na sr \acute{a} žku kupn \acute{i} ceny p \acute{r} evzala kupitelka hypotek \acute{a} rn \acute{i} dluhy v \acute{a} znoucí na koupen \acute{e} nemovitosti a zbytek 18.000 K \acute{c} m \acute{e} la složit \acute{i} do p \acute{e} ti t \acute{y} dn \acute{u} , po \acute{c} ínaje dnem 8. z \acute{a} ří 1932, na not \acute{a} rstv \acute{i} v B. k ruk \acute{a} m žalovan \acute{e} ho. Tvrd \acute{e} , že on a jeho manželka podepsali řečenou trhovou smlouvu ješt \acute{e} p \acute{r} ed složen \acute{i} m uveden \acute{e} částky 18.000 K \acute{c} jen proto, že je žalovaný ujistil, že ponech $\acute{á}$ podepsanou kupn \acute{i} smlouvu u sebe tak dlouho, až kupitelka složí nedoplatek trhov \acute{e} ceny 18.000 K \acute{c} , a že teprve potom trhovou smlouvu vloží do pozemkov \acute{e} knihy, a že ten z \acute{a} vazek žalovaný porušil, ježto p \acute{r} es to, že kupitelka nesložila uveden \acute{y} nedoplatek, dal vložit \acute{i} do pozemkov \acute{e} knihy podle dotčen \acute{e} trhov \acute{e} smlouvy vlastnick \acute{e} p \acute{r} avo pro kupitelku Boženu T-ovou, čímž se stalo, že nemovitost, o niž jde, mohla b \acute{y} ti exekučn \acute{e} prod \acute{a} na, a že jest uveden \acute{a} pohled \acute{a} vka proti ní nedobytn \acute{a} , dom \acute{a} h \acute{a} se na žalovan \acute{e} m z d \acute{u} vodu porušen \acute{i} jeho shora uveden \acute{e} ho slibu zaplacen \acute{i} 9.000 K \acute{c} s p \acute{r} ísl. jako polovice nedoplatku na n \acute{e} ho p \acute{r} ipadaj \acute{i} c \acute{i} . Proti žalob \acute{e} nam \acute{i} tl žalovaný mimo jin \acute{e} , že v \acute{y} še dotčen \acute{y} z \acute{a} vazek p \acute{r} evzal jen za v \acute{y} slovn \acute{e} ho p \acute{r} edpokladu, že se strany neknihovn \acute{i} ch v \acute{e} řitel \acute{u} prodatel \acute{u} nehroz \acute{i} opozd \acute{e} n \acute{e} mu z \acute{a} pisu kupn \acute{i} smlouvy ž \acute{a} dn \acute{e} nebezpe \acute{c} í, čímž prodatel \acute{e} op \acute{e} tovn \acute{e} žalovan \acute{e} ho ujistili. Žalovaný nedal žalobcem tvrzen \acute{e} ujist \acute{e} n \acute{i} , že není nebezpe \acute{c} í škody. Hned p \acute{r} íšt \acute{i} ho dne po uzav \acute{r} en \acute{i} kupn \acute{i} smlouvy se žalovaný dov \acute{e} ďel od sv \acute{e} ho solicit \acute{a} tora Vojt \acute{e} cha S., že žalobce a jeho manželka jsou dlužn \acute{i} spořiteln \acute{e} v B. na splatnou sm \acute{e} nk \acute{u} asi 1.000 K \acute{c} , spořiteln \acute{i} mu a z \acute{a} ložn \acute{i} mu spolku v U. p \acute{r} es 5.000 K \acute{c} a že m \acute{a} S. ze S. proti n \acute{e} mu exekučn \acute{i} titul na n \acute{e} kolik set korun. Nastalo tud \acute{i} ž velik \acute{e} nebezpe \acute{c} í, že budou vedeny pro tento dluh a pro jin \acute{e} dluhy žalobce a jeho manželky na shora označenou nemovitost immobil \acute{a} rn \acute{i} exekuce, čímž by bylo kupitelce zajist \acute{e} n \acute{e} ř \acute{a} dn \acute{e} proveden \acute{i} kupn \acute{i} smlouvy zcela nemožn \acute{e} . Žalovaný byl proto nucen dát \acute{i} ihned prov \acute{e} st \acute{i} vklad kupn \acute{i} smlouvy. Nižší soudy zam \acute{i} tly žalobu.

N \acute{e} jvyšší soud uložil soudu p \acute{r} v \acute{e} stolice další jedn \acute{a} n \acute{i} a nov \acute{e} rozhodnut \acute{i} .

D ů v o d y:

Nižší soudy zjistily, že žalovaný nep \acute{r} islibil žalobci bezpodm \acute{i} ne \acute{c} n \acute{e} , že za v $\acute{š}$ ech okolnost \acute{i} kupn \acute{i} smlouvou, dne 8. z \acute{a} ří 1932 v jeho kancel \acute{a} ři uzav \acute{r} enou, ponech $\acute{á}$ u sebe nezaknihovanou, dokud kupuj \acute{i} c \acute{i} Berta T. neslož \acute{i} zbytek kupn \acute{i} ceny, a že nep \acute{r} evzal ž \acute{a} dn \acute{e} z \acute{a} ruky za skute \acute{c} n \acute{e} složen \acute{i} pen \acute{e} ž v jeho kancel \acute{a} ři, n \acute{y} brž že žalovaný jen prohl \acute{a} sil, že kupn \acute{i} smlouva již podepsan $\acute{á}$ z \acute{u} stane n \acute{e} jakou dobu ležeti, až kupuj \acute{i} c \acute{i} složí 18.000 K \acute{c} , — ovšem pod podm \acute{i} nkou, že nehroz \acute{i} nebezpe \acute{c} í. Kdežto p \acute{r} o-

cesní soud pokládal již tyto skutečnosti za dostatečné, aby vyloučil jakoukoliv odpovědnost žalovaného za to, že již dne 9. září 1932 — jak jest viděti z výpisu z knih — dal trhovou smlouvu vložit do pozemkové knihy, dolíčil odvolací soud správně, že žalovaný tím ještě nebyl prost závazku k náhradě škody, neboť prvý soud opominul vůbec zjistiti, zda tu byly splněny podmínky pro předčasné zapsání smlouvy do pozemkové knihy. Odvolací soud se sice pokusil napravit tuto vadu, ale učinil tak neúplně. Žalovaný nenamítl před procesním soudem, že sporná nemovitost neměla větší hodnoty než 28.000 Kč, za něž byla exekučně prodána, a vůbec neuplatňoval, že kupní cena 51.000 Kč převyšuje pravou hodnotu nemovitosti. Bylo-li pak zjištěno, že na ni vázlo asi 33.000 Kč knihovních dluhů, není správný závěr odvolacího soudu, že nemovitost byla předlužená. K tomu závěru neopravňuje ani další okolnost, kterou snad druhý soud měl na mysli, že prodávající měli ještě mnoho neknihovních dluhů. Ke zkoumání otázky, zdali žalovaný porušil své povinnosti plynoucí ze zjištěného obsahu přípovědi jím učiněné, měly nižší soudy zjistiti, zda se zřením na neknihovní dluhy prodávajících a na chování jejich neknihovních věřitelů bylo se obávati, že v knihovním stavu, nebude-li trhová smlouva s Bertou T. do knih zapsána, nastanou takové změny, že z nich hrozí kupující straně vážné nebezpečí. Po té stránce však neobsahují rozsudky nižších stolic vůbec zjištění, ačkoliv na nich bude závislé řešení otázky, zda podmínky pro okamžité zapsání smlouvy do pozemkové knihy byly splněny, či nikoliv.

Čís. 16336.

I. Zrušení společenstva »Deutsche Landbank, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung« v Děčíně a jeho vstup do likvidace podle § 1 vlád. nař. č. 162/1937 Sb. z. a n., nastalé za dovolacího řízení, nemají vlivu na spor, je-li společenstvo zastoupeno advokátem, jemuž dalo plnou moc před zrušením.

II. Pohledávka z titulu náhrady škody namítaná žalovaným k započtení a vyvozovaná z nesplnění slibu o poskytnutí úvěru a z nesplnění dalších přípovědí není v právní souvislosti s žalobcovým nárokem na vrácení poskytnuté zápůjčky.

(Rozh. ze dne 29. září 1937, Rv I 1200/36.)

K I. srv. rozh. č. 16138 Sb. n. s.

Proti žalobě, již se žalující strana Deutsche Landbank, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung v Děčíně, pobočka v B., domáhá odsouzení žalovaného k zaplacení 330.000 Kč z úvěru, který mu žalobkyně poskytla, namítl žalovaný k započtení vzájemnou pohledávku z důvodu náhrady škody vzešlé mu tím, že žalobkyně nedodržela ujednání obsažené v smlouvě o poskytování úvěru, zejména že nesplnila slib, že mu poskytne úvěr do 1.000.000 Kč, odmítala eskomptovati